

Regionální akční plán Moravskoslezského kraje

březen 2022

aktualizace duben 2024

Obsah

Úvod	3
Kapitola 1: Oblast Střední školství.....	4
Kapitola 2: Oblast Zdravotnictví	14
Kapitola 3: Oblast Doprava.....	20
Kapitola 4: Oblast Sociální služby	24
Kapitola 5: Speciální školství	29
Seznam zkratk.....	34

Úvod

Regionální akční plán (RAP) je národní intervenční nástroj určený výhradně pro řešení územní dimenze fondů EU ve vybraných tématech. RAP řeší vybraná plošná témata, logicky podepřená a postavená na konsensu v celé ČR (klíčoví územní partneři, řídicí orgány). V rámci RAP jsou v dohodnutých tématech stanoveny alokace na úrovni území kraje, které jsou vypočteny na základě objektivně stanoveného klíče. Pro programovací období EU 2021–2027 jsou témata následující: silnice II. tříd, zdravotnická záchranná služba, deinstitucionalizace sociálních služeb a střední školství. Tato témata budou financována prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2021–2027.

Za tvorbu RAP odpovídá sekretariát Regionální stálé konference (RSK). V případě Moravskoslezského kraje je sekretariát RSK součástí oddělení strategického plánování, odboru regionálního rozvoje a cestovního ruchu, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. RAP je transparentně projednáván v rámci pracovních skupin RSK a je konzultován s gesčními odbory krajského úřadu. RAP schvaluje RSK Moravskoslezského kraje. RAP je tvořen v souladu se strategickými cíli uvedenými ve Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019–2027 (www.hrajemskrajem.cz), kterou schválilo zastupitelstvo kraje dne 12. 12. 2019.

Regionální akční plán Moravskoslezského kraje byl schválen na 16. zasedání **Regionální stálé konference Moravskoslezského kraje** dne 30.3.2022 usnesením č. 5/16/2022. **Textová část RAP byla aktualizována v dubnu 2024. Regionální stálá konference MSK schválila aktualizaci korespondenčním hlasováním ke dni 16.4.2024.**

Kapitola 1: Oblast Střední školství

Aktivita: Rozvoj středního a vyššího odborného školství v MSK

A) Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen OŠMS) zpracoval na začátku roku 2019 Analýzu potřeb v území, která obsahuje analýzu výchozího stavu vzdělávací soustavy a trhu práce v kraji, ale také analýzu jednotlivých povinných i nepovinných oblastí intervencí, uvedených ve výzvě č. 02_15_002 – Krajské akční plány rozvoje vzdělávání.

Další částí KAP MSK II je **Analýza potřeb ve školách**, která byla zpracována v rámci projektu Podpora krajského akčního plánování (P-KAP) a vychází z dotazníkového šetření realizovaného na všech středních a vyšších odborných školách v kraji. Jejím cílem bylo vyhodnocení důležitosti jednotlivých oblastí intervencí pro školy, ale také analýza činností, které školy realizují, překážek, na které naráží, a opatření, která by jim mohla pomoci s rozvojem v dané oblasti.

Ukázalo se, že pro střední a vyšší odborné školy v Moravskoslezském kraji patří mezi nejdůležitější intervence do rozvoje infrastruktury škol, včetně rekonstrukcí a vybavení a podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů. Rozvoj infrastruktury uvedlo na první pozici 35 % škol a podporu odborného vzdělávání dalo na první místo 30 % škol. Na třetím místě v pořadí se nachází podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, následuje podpora polytechnického vzdělávání.

Na základě Vyhodnocení obou analýz byla sestavena **Prioritizace potřeb** za jednotlivé oblasti, která odráží jak aktuální situaci v oblasti vzdělávání z pohledu celého Moravskoslezského kraje, tak možnosti, východiska a jejich důležitost z pohledu jednotlivých škol. Prioritizace byla projednána a schválena Pracovní skupinou Vzdělávání (11. 6. 2019).

Na Prioritizaci navazovala tvorba **Návrhové části** KAP, která jednotlivé priority rozpracovává do dílčích cílů a aktivit, jejichž realizace má za cíl vést k podpoře škol a zkvalitňování vzdělávacího systému napříč celým Moravskoslezským krajem.

V navazujícím programovém období 2021-2027 bude v rámci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje opět vznikat seznam investičních záměrů škol. Pro přípravu tohoto Rámce pro podporu infrastruktury a investic na období 2021-2027 byly v srpnu 2020 osloveny všechny střední a vyšší odborné školy v Moravskoslezském kraji. Následně byla zahájena jednání se zástupci všech zřizovatelů, aby mohl být sestaven Rámec odrážející potřeby škol všech zřizovatelů a zároveň aby byla dodržena podmínka nepřekročení alokace pro Moravskoslezský kraj.

Pracovní verze investičního Rámce, včetně návrhu krajských investičních priorit, byla předložena **PS Vzdělávání** v lednu 2021 a následně finální podoba v březnu 2022. PS Vzdělávání je složena ze zástupců všech typů zřizovatelů středních a vyšších odborných škol, zástupců vedení škol a učitelů, zaměstnavatelů, neziskového sektoru a dalších partnerů v území.

Celková alokace pro Moravskosleský kraj bude rozdělena mezi jednotlivé zřizovatele na základě počtu žáků v denní formě vzdělávání v jimi zřizovaných školách. Krajskými prioritami investičních záměrů jsou:

- velké stavby – investičně rozsáhlé a náročné projekty zahrnující novou výstavbu,
- odborné vzdělávání v souladu s klíčovými kompetencemi IROP (jazykové vzdělávání, přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, práce s digitálními kompetencemi),
- venkovní sportoviště s komunitním přesahem, konektivita škol.

Projektové záměry škol byly dále předloženy k projednání **Pracovní skupině Vzdělanější a zaměstnanější kraj**, která působí pod Regionální stálou konferencí MSK. PS Vzdělanější a zaměstnanější kraj je složena především z odborníků na oblast vzdělávání, trh práce a zaměstnanost. Součástí pracovní skupiny jsou nejen akademičtí pracovníci, ale i zástupci školského managementu a zástupci podnikatelské sféry.

Jednání **PS Vzdělanější a zaměstnanější kraj se uskutečnilo dne 22.3.2022. PS doporučila Regionální stálé konferenci MSK seznam schválit.** Seznam projektových záměrů škol byl dále předložen ke schválení na 16. zasedání **Regionální stálé konference MSK** dne 30. 3. 2022 a byl schválen usnesením č. 5/16/2022.

B) Analýza potřeb a absorpční kapacita

Aktivita RAP Rozvoj středního a vyššího odborného školství je v souladu s doporučeními Evropské komise, která v oblasti vzdělávání zdůrazňuje investiční potřeby posílení rovného přístupu k vysoce kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě, řešení nerovnosti v oblasti vzdělávání mezi školami a regiony, podporu osvojování klíčových kompetencí, včetně digitálních dovedností. Evropská komise dále doporučuje budování kapacit s cílem reagovat na potřeby trhu práce, zejména v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a vzdělávání dospělých.

Mezi problémové oblasti, které je potřeba řešit a které byly v souvislosti se vzděláváním identifikovány na národní úrovni jako prioritní k podpoře z fondů EU, patří zejména:

- Nevyhovující kapacity a stavebně technický stav ZŠ, SŠ a SŠ/VOŠ, který neodpovídá aktuálním trendům a požadavkům na kvalitní vzdělávání ve vztahu k měnícím se nárokům a požadavkům na vzdělávání
- Zvyšující se regionální a místní rozdíly v dostupnosti vzdělávání v důsledku nerovnoměrného demografického vývoje, migračních trendů a dalších faktorů
- Nesoulad odborného vzdělávání s požadavky na trhu práce
- Rozdílná připravenost absolventů na dlouhodobou uplatnitelnost na trhu práce
- Nedostatečná infrastruktura pro zájmové, neformální vzdělávání a celoživotní učení neodpovídající aktuálním trendům a požadavkům na vzdělávání
- Chybějící či nedostatečné zázemí škol pro rozvoj komunitních aktivit

- Nedostatečná kvalita a nízká míra zabezpečení vnitřní konektivity základních, středních a vyšších odborných škol
- Nedostatečné zázemí pro kvalitní práci pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení

Dílčí aktivity RAP

- *Podpora vybudování a vybavení odborných učeben SŠ, SŠ/VOŠ, center odborné přípravy a konzervatoří ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové, neformální a další vzdělávání a celoživotní učení*
 - *Budování vnitřní konektivity škol*
 - *Vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny)*
 - *Budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety)*
 - *Vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při SŠ, SŠ/VOŠ a konzervatořích vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit*
 - *Budování zázemí školních klubů pro žáky nižšího stupně víceletých gymnázií umožňující zvyšování kvality poskytovaných služeb*
-

Dílčí aktivita 1:

- *Podpora vybudování a vybavení odborných učeben SŠ, SŠ/VOŠ, center odborné přípravy a konzervatoří ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové, neformální a další vzdělávání a celoživotní učení*

Modernizace vybavení škol patří mezi nejčastěji zmiňované priority škol na území Moravskoslezského kraje. Přestože byla v minulých letech možnost čerpání dotačních prostředků v rámci Integrovaného regionálního operačního programu, stále se jedná o oblast, kde potřeba finančních prostředků značně přesahuje alokace dostupných dotačních programů, případně se potřeby škol nepotkávají se zacílením výzev.

Podpora vybudování a vybavení odborných učeben se zaměřením na výuku cizích jazyků (včetně odborného cizího jazyka), zázemí pro výuku přírodních věd a polytechnické vzdělávání, technické a řemeslné obory se prolíná potřebami škol uváděnými ve většině povinných a nepovinných intervencí Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje (podpora odborného vzdělávání, polytechnického vzdělávání, výuky cizích jazyků, digitálních kompetencí, čtenářské a matematické

gramotnosti a dalších). Rozvoj infrastruktury jednotlivých škol, včetně rekonstrukcí a vybavení je nezbytný pro zkvalitňování výuky a přiblížení školního prostředí praxi.

Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol se zaměstnavateli je oblastí intervence, která propojuje dvě důležitá témata, a to odborné vzdělávání na středních a vyšších odborných školách s nastavením funkční participace zaměstnavatelů a firem na směřování těchto škol. Ve středních školách se prolíná do všech úrovní učebních i studijních oborů, včetně nástavbového studia. Odborné vzdělávání je poskytováno rovněž obory VOŠ. Moravskoslezský kraj má dlouholetou tradici odborného vzdělávání a široká oborová skladba odpovídá regionální poptávce trhu práce. Odborné vzdělávání je poskytováno na celkem 94 středních školách, z toho je 61 zřizovaných Moravskoslezským krajem a 33 středních škol je zřizováno jiným subjektem.

V oblasti Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě podporují školy praktické aktivity žáků a studentů zaměřené na rozvíjení podnikavosti, tvořivosti a samostatnosti. Školy realizují činnosti, které učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (70 %). Školy rozvíjejí výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (57 %) i všeobecného vzdělávání (53 %) a kladou důraz na realizaci projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování a motivujícího k novým nápadům (58 %).

V rámci dalšího rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity by školám pomohla opatření ve formě přednášek a jiných forem účasti odborníka z praxe ve výuce (78 %), podpora školních projektů (71 %), ale také kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (63 %) a především opatření v podobě metodických a výukových materiálů.

Polytechnické vzdělávání je nutno chápat jako vzdělávání integrující přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání. Polytechnické vzdělávání je v současné době jedním z akcentovaných témat Evropské unie, vlády ČR a je jednou z podporovaných priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Stanovení polytechnického vzdělávání jako priority je reakcí na nedostatek pracovních sil, zejména v technických povoláních. Polytechnické vzdělávání má připravit kvalitně vzdělané, flexibilní a odborně připravené pracovní síly, jejichž vzdělávání odpovídá struktuře a požadavkům trhu práce. Vedle modernizace zázemí škol a vybavení je pro školy důležitá podpora v oblasti rozvoje a školení pedagogických pracovníků.

Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, je zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů, zvýšení kvality softwarového vybavení školy, nákup softwarového vybavení pro podporu polytechnického vzdělávání a možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů.

Podpora by měla být zacílena na propojení odborné výuky ve školách s praxí ve firmách a rozvoj systematické a dlouhodobé spolupráce škol se zaměstnavateli. Dále pak na zajištění kvalitního personálního a materiálního zázemí odborných škol. Na popularizaci a zatraktivnění technických, přírodovědných a environmentálních oborů se pak musí podílet nejen školy, ale i veřejná správa a další sociální partneři.

Oblast rozvoje výuky cizích jazyků je jednou z priorit Moravskoslezského kraje. Dokladem jsou nejen projekty realizované z rozpočtu kraje zaměřené na zlepšení jazykových kompetencí žáků a pedagogů

středních a vyšších odborných škol, ale také podpora škol v oblasti zlepšení infrastruktury a vybavenosti. Právě modernizace zázemí a vybavení škol je jednou z nejdůležitějších oblastí podpory, které vyplynuly z agregovaných výstupů Školních akčních plánů.

Z dotazníkového šetření projektu P-KAP pak vyplývá potřeba digitální podpory výuky cizích jazyků a zajištění výukových materiálů s tematickým nebo odborným zaměřením.

Na nedostatečné či neodpovídající vybavení narážejí školy také v oblasti digitálních kompetencí a ICT. Přestože Moravskoslezský kraj systematicky a dlouhodobě podporuje rozvoj vzdělávání a materiálně technického vybavení, jednak podporou projektů v rámci výzev z Integrovaného regionálního operačního programu a z Integrované teritoriální investice ostravské aglomerace zázemí škol a školských zařízení, ale rovněž prostřednictvím vyčleněných prostředků z rozpočtu MSK (podpora škol a školských zařízení zřizovaných MSK v oblasti licencí operačních systémů a kancelářského balíku, poskytnutí prostředků na oblast IT školám zřizovaných MSK s možností využití na zajištění připojení k internetu, modernizaci výpočetní a prezentační techniky ve školách, ke vzdělávání v oblasti ICT atd.), je potřeba aktualizace vybavení stále vysoká. Důvodem je především velice rychlý vývoj v oblasti hardwarového i softwarového vybavení pro výuku a snaha udržet krok s podmínkami v praxi a zajistit tak žákům odpovídající vzdělání. Kvalitní ICT vybavení je nezbytné pro všechny školy bez rozdílu jejich oborového zaměření.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatečné materiální zázemí škol
 2. Zastaralé vybavení IT pro výuku (IT síť, ICT vybavení, SW)
 3. Nevyhovující kvalita odborných kompetencí absolventů
 4. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb škol
 5. finanční a administrativní náročnost investičních projektů
 6. Nezájem žáků škol o polytechnické vzdělávání
-

Dílčí aktivita 2:

- *Budování vnitřní konektivity škol*

V souvislosti s rychle postupující digitalizací společnosti je nezbytné ve školách zajistit podmínky na současné technologické úrovni – infrastruktura, hardware, software a současně podporovat rozvoj kompetencí a dovedností v oblasti ICT. Základem z hlediska technologického je zaměřit se na síťovou infrastrukturu škol dle standardu konektivity, jak byl definován řídicím orgánem v rámci výzev IROP v programovacím období 2014-2020, vč. zohlednění aktuálních požadavků na oblast kybernetické bezpečnosti. Architektonicky vhodně postavená síť, dostatečná konektivita, monitorování a logování vnitřního i vnějšího provozu školy, správa identit jsou základním pilířem pro bezpečnou a efektivní správu síťového provozu a implementaci dalších služeb a aplikací pro žáky a zaměstnance škol. Vzhledem k tomu, že stav ve školách a školských zařízeních v Moravskoslezském kraji neodpovídá současným ani předpokládaným budoucím požadavkům, které budou na síťovou infrastrukturu kladeny, je žádoucí se na uvedenou oblast zaměřit a infrastrukturu škol modernizovat. Tato modernizace škol navazuje na plánované připojení všech škol do vysokorychlostní datové sítě MSK a

další aktivity Krajského úřadu MSK plánované v rámci projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK, jako je vzdělávání správců sítí a pedagogů škol v oblasti správy moderních počítačových sítí a kybernetické bezpečnosti provozu infrastruktury škol.

Bariéry/rizika:

1. nedostatek finančních prostředků na zajištění konektivity
 2. finanční a administrativní náročnost investičních projektů
-

Dílčí aktivita 3:

- *Vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny)*

Změny, které probíhají ve společnosti, se odráží také v potřebách žáků, jejich rodičů i pedagogů. V rámci inkluzivních tendencí dochází k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, což klade zvýšené nároky na pedagogické pracovníky, zejména v oblasti pedagogicko-psychologických kompetencí. Ve školách narůstá počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří k lepšímu zvládnutí nároků souvisejících se vzděláváním potřebují služby pedagogicko-psychologického poradenství.

Pedagogové se v rámci své praxe rovněž potýkají s řadou celospolečenských problémů, jako je šikana, zneužívání návykových látek, rasismus či xenofobie.

Přímo ve školách jsou proto zřízena školní poradenská pracoviště, která slouží k poskytování poradenských a konzultačních služeb nejen pro žáky a jejich zákonné zástupce, ale také pro pedagogy. Jedná se o služby, které v posledních letech prochází postupným rozvojem. Odbornou pomoc, kterou původně poskytoval především výchovný poradce či školní metodik prevence, postupně zajišťují také další pracovníci – např. psycholog, speciální pedagog, kariérový poradce, objevuje se i pozice sociálního pracovníka. Toto rozšíření poradenského týmu má řadu pozitivních dopadů, mj. také přispívá k oddělení rolí – pedagogická vs. poradenská.

K zajištění kvalitních pedagogicko-psychologických služeb je nezbytné, aby každá škola disponovala prostory ideálně zařízenými tak, aby umožňovaly vytvoření důvěry mezi poradcem a klientem (až již z řad žáků, rodičů či pedagogů), byly vybaveny potřebnými nástroji, a aby byla zaručena ochrana osobních dat klientů. Řada škol však dostatečné vybavení pro tuto činnost postrádá, chybí vhodné zázemí pro realizaci skupinových preventivních opatření, individuálních konzultací, reedukační učebny či klidové zóny.

Cílem tohoto opatření je vybudovat kvalitní zázemí pro školní poradenská pracoviště umožňující realizovat kvalitní a efektivní poradenskou činnost. Takto vybavená poradenská pracoviště mohou přinést řadu pozitivních dopadů:

- vytvoří podmínky pro včasné odhalování problémů ve vzdělávání, v psychickém a sociálním vývoji žáků, která se týká nejen oblasti sociálně-patologických jevů, ale také prevence školní neúspěšnosti,
- nabídne prostor pro péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, řešení konkrétních problémů (vč. výchovných) a eliminaci rizika jejich dalšího rozvoje,

- umožní metodickou podporu pedagogů pro aplikaci psychologických a speciálně-pedagogických poznatků a dovedností ve výuce,
- umožní realizovat kvalitní kariérové poradenství tak, aby volba profese korespondovala s možnostmi a individuálními předpoklady žáků, což představuje také jeden z faktorů v prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání.

Bariéry/rizika:

1. finanční náročnost spojená s vybudováním kvalitního zázemí pro školní poradenská pracoviště;
 2. zvýšené nároky na zajištění podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách.
-

Dílčí aktivita 4:

• *Vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při SŠ, SŠ/VOŠ a konzervatořích vedoucích k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit*

Vytvoření a vybavení zázemí pro komunitní aktivity je podobně jako budování zázemí pro pedagogické a nepedagogické pracovníky škol poněkud opomíjenou oblastí. Zřizovatelé ze svých rozpočtů podporují modernizaci a budování těchto prostor, nicméně potřeby škol, především v oblasti budování sportovišť, značně převyšují jejich finanční možnosti. Moravskoslezský kraj využil možnosti pořízení vybavení a modernizace prostor v rámci projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK (OKAP), kdy na zapojených partnerských školách byly budovány žákovské studijní kluby sloužící jako prostor pro trávení volného času žáků, knihovna, studovna nebo také jako alternativní prostory pro výuku. Vzhledem ke skutečnosti, že v minulém programovém období nebylo možné tyto aktivity financovat ze zdrojů IROP, je mezi školami o modernizaci a rekonstrukce výše uvedených prostor stále zájem. Budování sportovišť je také jednou z krajských priorit pro nadcházející programové období.

Bariéry/rizika:

1. nedostatečné materiální zázemí škol;
 2. nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb škol;
 3. finanční a administrativní náročnost investičních projektů.
-

Dílčí aktivita 5:

• *Budování zázemí školních klubů pro žáky nižšího stupně víceletých gymnázií umožňující zvyšování kvality poskytovaných služeb*

Potřeba zkvalitňování poskytovaných služeb se týká také školních klubů, ve kterých je poskytována zájmová činnost pro žáky nižšího stupně víceletých gymnázií. Zvyšování kvality zájmového vzdělávání

je provázáno rovněž s průběžnou modernizací vybavení pro realizaci zájmových aktivit zejména v oblasti technicky a přírodovědně zaměřeného zájmového vzdělávání.

Bariéry/rizika:

1. nedostatečné materiální zázemí škol;
 2. zastaralé vybavení IT pro výuku a zájmovou činnost;
 3. nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb škol;
 4. finanční a administrativní náročnost investičních projektů.
-

C) Vazba na strategické dokumenty

Aktivita: Rozvoj středního a vyššího odborného školství v MSK

Název dokumentu	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.3. Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.	TO č. 7 Zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti
	SC 2.3. Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	TO č. 17 Zlepšit dostupnost vzdělávání, zajistit kvalitní vzdělávací infrastrukturu a infrastrukturu péče o děti
	SC 3.1. Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce.	TO č. 23 Zlepšit spolupráci zaměstnavatelů, zástupců veřejného sektoru a škol
	SC 3.3. Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem soc. vyloučených lokalit	TO č. 30 Obnovit a modernizovat infrastrukturu a vybavenost škol a školských zařízení v reg. centrech a jejich zázemí a zajistit služby péče o děti
	Strategický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027	SC 1.1. podnikaví lidé	TO c) Zavést podporu podnikavosti a podnikatelské gramotnosti na všech stupních vzdělávání
	SC 2.1. moderní vzdělávání a kompetence pro život	TO a) Podporovat odborné vzdělávání
	SC 2.1. moderní vzdělávání a kompetence pro život	TO b) Podporovat a rozvíjet spolupráci zaměstnavatelů a škol
	SC 2.1. moderní vzdělávání a kompetence pro život	TO c) Podporovat polytechnické vzdělávání všech věkových skupin
	Obecná priorita	Dílčí cíl
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje II.	B Podpora polytechnického vzdělávání	
	A Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	A 1.3 Podpořit rozvoj podnětného, kreativitu stimulujícího prostředí ve školách
	B Podpora polytechnického vzdělávání	B 1.5. Modernizovat infrastrukturu a vybavení SŠ, VOŠ pro polytechnické vzdělávání
	C Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů	
	C Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů	C 1. 3. Zajistit kvalitní personální a materiální zázemí odborných škol

	E Rozvoj škol jako center celoživotního učení	E 1.3. Zajistit modernizaci výukových prostor institucí zapojených do celoživotního vzdělávání včetně zajištění vybavení novou technikou a technologiemi, zatraktivnění a přizpůsobení potřebám vzdělávání dospělých
	F Podpora inkluzivního vzdělávání	F 1.4 Zajištění bezbariérovosti škol k realizaci inkluzivního vzdělávání
	G Rozvoj výuky cizích jazyků	G 1,2 Podpořit technické a materiální zázemí škol
	H Digitální kompetence	H 1.4 Modernizovat IT infrastrukturu

ABSORPČNÍ KAPACITA:

CÍLOVÝ STAV

Cílem je, aby střední a vyšší odborné školy v Moravskoslezském kraji mohly realizovat své investiční záměry do rozvoje infrastruktury škol, včetně rekonstrukcí a vybavení učeben. Cílem je dlouhodobá podpora rozvoje odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů. Výsledkem bude zlepšení kompetencí studentů směrem k podnikavosti, iniciativě, kreativě a zlepšení výsledků polytechnického vzdělávání.

FINANČNÍ ALOKACE

Pro území Moravskoslezského kraje je určeno celkem 414 694 391,08 Kč pro období 2021-2027. Na území Moravskoslezského kraje je zmapována absorpční kapacita v projektech škol až ve výši 1,5 miliardy Kč. Požadavek tedy výrazně převyšuje alokovanou částku.

ZÁVAZEK RAP

Závazek RAP MSK v tématu střední školství činí 488 280 683 Kč.

Kapitola 2: Oblast Zdravotnictví

Aktivita: Rozvoj zdravotnické záchranné služby

A) Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Rozvojové aktivity v oblasti zdravotnictví na území Moravskoslezského kraje popisuje kapitola Zdravější a soudržnější kraj Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027. Uvedená strategie rozvoje kraje byla schválena zastupitelstvem kraje v prosinci 2019 a je stále platná. Na tvorbě krajské strategie se podíleli nejen zástupci Odboru zdravotnictví Krajského úřadu MSK, ale také nezávislí odborníci působící ve zdravotnictví, akademičtí pracovníci a zástupci neziskového sektoru. Strategie byla projednávána nejen v pracovní skupině Zdravější a soudržnější kraj působící pod Regionální stálou konferencí MSK, ale také s veřejností. V oblasti zdravotnictví má Moravskoslezský kraj stanoveny dva strategické cíle:

1. Komplexní navýšení kvality odborné zdravotnické péče v kraji
2. Podpora prevence a zdravého životního stylu

Zdravotnická záchranná služba je součástí tzv. základních složek Integrovaného záchranného systému (ZS IZS). Rozvojem IZS v MSK se zabývá kapitola Propojenější a chytřejší kraj Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027.

Projekty rozvoje zdravotnické záchranné služby jsou v souladu s uvedenou krajskou strategií a byly projednány **Pracovní skupinou Zdravější a soudržnější kraj**, která působí pod Regionální stálou konferencí MSK. PS Zdravější a soudržnější kraj je složena především z odborníků na oblast zdravotnictví a sociálních služeb. Součástí pracovní skupiny jsou nejen akademičtí pracovníci, ale i zástupci zdravotnického managementu a zástupci neziskových organizací věnující se tématu rozvoje sociálních služeb.

Kritéria prioritizace projektů ZZS: 1. připravenost projektu, 2. soulad se Strategií rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019–2027.

PS Zdravější a soudržnější kraj proběhla per rollam (z důvodu vytíženosti členů PS uprchlickou krizí – členové PS pracují v sociálních službách a ve zdravotnictví) ve dnech 14. 3. 2022 až 18. 3. 2022 a schválila seznam projektových záměrů ZZS. Souhlasné stanovisko vyjádřilo 5 členů PS, 2 členové se zdrželi hlasování. PS má celkem 7 členů. Seznam projektových záměrů ZZS byl dále předložen ke schválení **Regionální stálé konferenci MSK** a byl schválen usnesením č. 5/16/2022 ze dne 30.3.2022.

Hlavními cíli Zdravotnické záchranné služby Moravskoslezského kraje je v následujícím období obnova a **budování nových kapacit – výjezdová základna v Novém Jičíně a obnova sanitních vozidel včetně jejich vybavení**. Další prioritou je pak důraz na **kvalitu odborných znalostí** zaměstnanců a dalších složek ISZ (včetně veřejnosti) nejen v poskytování PNP a to formou dovybavení vzdělávacího střediska ZZS. Neméně důležitá priorita zůstává **v zajištění adekvátního vybavení v oblasti ICT** - zajištění kontinuity výměny zdravotnických informací s ostatními zdrav. zařízeními v kraji. Posledními prioritami pak zůstává **materiálně technické vybavení** a zabezpečení pro kvalitní a bezpečné poskytování služeb a chod organizace.

B) Analýza potřeb a absorpční kapacita

Zpráva o ČR 2019 v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a prevence rizik uvádí, že v ČR chybí patřičná opatření, pokud jde o vhodnou prevenci, připravenost a odolnost vůči katastrofám. Jedná se o opatření k celkovému posílení systému ochrany obyvatelstva ČR vytvořením podmínek pro zajištění adekvátní reakce základních složek integrovaného záchranného systému („ZS IZS“) na mimořádné události a nové hrozby. Mezi problémy související s prevencí rizik, zvýšením odolnosti a ochrany obyvatelstva, které byly identifikovány na národní úrovni u ZS IZS jako prioritní k podpoře z fondů EU a které se konkrétně týkají prevence a řešení mimořádných událostí v důsledku změn klimatu a nových hrozeb, patří zejména:

- Nedostatečné podmínky pro zajištění adekvátní reakce ZS IZS na mimořádné události a nové hrozby
- Nedostatečná kvalitativní a kvantitativní úroveň vybavení ZS IZS novými technologiemi a technickými prostředky
- Nedostatečný rozsah a kvalita výcvikové a vzdělávací kapacity ZS IZS zejména pro zajištění adekvátní reakce na mimořádné události a nové hrozby
- Nedostatečná připravenost ZS IZS pro zajištění předávání a zpracování informací v rámci ČR i v rámci mezinárodní spolupráce
- Potřeba dalšího rozvoje, včetně modernizace ICT u ZS IZS, včetně operačních středisek ZS IZS

Aktivita RAP Rozvoj zdravotnické záchranné služby je v souladu se Strategickým rámcem rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030. Aktivita spadá do souboru opatření optimalizace zdravotnického systému, které povedou k dostatečnému rozvoji zdravotnického systému a jeho přizpůsobení se aktuálním vývojovým trendům. Cílem je zvýšit účinnost, hospodárnost i trvalou udržitelnost zdravotnického systému, zejména pomocí investic a pomocí stabilizace zdravotnického personálu a vyrovnáváním lokálních a regionálních nedostatků.

Moravskoslezský kraj trápí neuspokojivá dostupnost zdravotní péče v řídké zalidněných a hůře dostupných oblastech (týká se především západní a severozápadní části kraje). Počty akutních lůžek jsou dostatečné, naopak chybí lůžka následné péče. Je identifikována potřebnost investic do infrastruktury poskytovatelů zdravotnické péče. Schází lékaři, zdravotní sestry i sociální pracovníci. Příležitostí je další rozvoj v oblasti digitalizace zdravotnictví. Zvyšuje se průměrný věk obyvatel kraje a roste podíl seniorů v populaci, tudíž je nutný rozvoj geriatrické a následně paliativní a hospicové péče. Rozvoj systému zdravotnické záchranné služby se v této souvislosti jeví taktéž jako zásadní. V rámci Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027 je stanoven strategický cíl takto:

Kraj bude disponovat úplnou funkční sítí výjezdových základen, a to včetně sil a prostředků zdravotnické záchranné služby, a bude prosazovat kroky vedoucí k zajištění nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací.

Dílčí aktivity RAP

- *Pořízení materiálně-technického vybavení a vytvoření hmotných podmínek pro ZS IZS*
 - *Výstavba a modernizace výcvikových a vzdělávacích středisek a pořízení technického a technologického vybavení*
 - *Technologie a bezpečnostní prvky a systémy pro zajištění služeb ZZS*
 - *Výstavba, modernizace a rozvoj strategicky významných ICT systémů ZS IZS*
-

Dílčí aktivita 1:

- *Pořízení materiálně-technického vybavení a vytvoření hmotných podmínek pro ZS IZS*

K pokrytí celého území Moravskoslezského kraje výjezdovými základnami Zdravotnické záchranné služby patří prioritně vybudování základny v Novém Jičíně. Vzhledem k morálnímu zastarávání je nutné postupně vyměnit výpočetní a komunikační systémy, které jsou klíčové pro fungování Integrovaného bezpečnostního centra v Ostravě, nejlépe s přesahem až do koncových bodů, tedy výpočetní techniku i do výjezdových základen a zásahových vozidel.

Stejně tak je nutná obnova, modernizace a dovybavení ZZS technikou, věcnými prostředky a technologiemi pro předpokládanou činnost poskytování neodkladné péče v místě jejich dislokace v kraji. Je nutno posílit odolnost a vybavení u staveb, kde jsou ZZS dislokovány, aby ZZS mohly plnit své úkoly i za ztížených podmínek v době mimořádné události (např. opatření směřující k zajištění energetické soběstačnosti, k zodolnění výjezdových základen v případě postižení území rozsáhlým výpadkem elektrické energie (Blackout), k zajištění ochrany před nepříznivými klimatickými podmínkami (např. před povodněmi, suchem, sněhem, mrazem) a zvýšit odolnost těchto staveb se zaměřením na zlepšení připravenosti a schopnosti plnit jim svěřené úkoly při těchto mimořádných událostech.

Důležitá je spolupráce mezi všemi složkami IZS v oblasti pořizování vybavení a rozvoje jejich infrastruktury. Moravskoslezský kraj chce podporovat využití digitálních technologií a postupů v oblasti přednemocniční péče pro bezpečnou výměnu informací o pacientech přímo na místě události (ošetření) záchrannou službou, pro potřeby zahájení co nejdříve adekvátní a cílené léčby.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb ZS IZS
 2. Nedostatek zdravotnického personálu
 3. Spolupráce všech složek IZS
-

Dílčí aktivita 2:

- *Výstavba a modernizace výcvikových a vzdělávacích středisek a pořízení technického a technologického vybavení*

V kraji je nutné podporovat vzdělávání profesionálů včetně jejich následného zdokonalování či udržování vědomostí o nejnovějších trendech a metodách v poskytování přednemocniční neodkladné péče. Součástí mohou být následné preventivní a edukační programy, například i pro širokou veřejnost. Je také nezbytné podporovat výzkum a vývoj v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva před mimořádnými událostmi. Proto je velkou prioritou záchranné služby vybudovat větší a modernější výukové středisko a investovat i do jeho materiálního vybavení. Moravskoslezský kraj pak může i prostřednictvím ZZS nabízet nové preventivní programy podporující zajištění adekvátní pomoci při život ohrožujícím stavu či události.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb ZS IZS
 2. Nedostatek zdravotnického personálu
 3. Nedostatečné podmínky pro další vzdělávání profesionálů IZS
 4. Nezájem veřejnosti o další vzdělávání
-

Dílčí aktivita 3:

- *Technologie a bezpečnostní prvky a systémy pro zajištění služeb ZZS*

K zajištění ochrany ZS IZS před nepříznivými dopady mimořádných událostí tak, aby mohly plnit své úkoly i v podmínkách mimořádné události, je třeba garantovat nejen bezpečnost objektů, ale i garantovat služby technologií, provozních systémů a zajištění dalších služeb, které podporují primární služby ZZS. Jedná se o:

1. Zajištění záložních zdrojů tepla a elektrické energie pro záložní/náhradní technologické systémy, operační střediska (primární i záložní) a výjezdové základny.
2. Zajištění zásobníků léčiv a zdravotnického materiálu pro zajištění jejich dostupnosti v případě narušení jejich dodávek.
3. Vybavení servisního místa pro záložní zajištění základního servisu vozidel a dalšího vybavení ZZS nutného pro poskytování primárních služeb v případě krizových situací a mimořádných událostí. Může být realizováno jako vybavení existujícího místa vhodného pro tento účel nebo zajištění vozidla vybavené pro tento účel.
4. Zajištění záložních zdrojů (zásobníků) pohonných hmot pro zajištění provozu vozidel a náhradních zdrojů tepla a el. energie pro záložní/náhradní technologické systémy, operační střediska (primární i záložní) a výjezdové základny.

5. Ve světle posledních událostí (pandemie) je nutno adekvátně dovybavit ZZS dostatečným počtem speciální zásahové techniky (vozidla pro převoz inf. pacientů, přístroje pro dezinfekci, ochranné pracovní pomůcky a k nim zajištění dostatečných skladových prostor). Každá základna musí v budoucnu disponovat adekvátním zázemím pro dekontaminaci/dezinfekci a očistu zásahové techniky i ošetřujícího personálu.

Tyto oblasti se v rámci přípravy na krizové situace a mimořádné události týkají všech ZZS a postupně budou zajišťovány v rámci potřeb a možností ZZS.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb ZS IZS
 2. Nedostatek materiálně technického vybavení (např. aktuální celosvětový nedostatek některých OOP)
 3. Nedostatečné podmínky a zázemí pro navýšení kapacit zásob
-

Dílčí aktivita 4:

- *Výstavba, modernizace a rozvoj strategicky významných ICT systémů ZS IZS*

ZZS má výjezdové základny rozmístěné rovnoměrně po celém území Moravskoslezského kraje. Hlavním řídicím prvkem pro činnost posádek je pak Integrované bezpečnostní centrum v Ostravě. V oblasti zdravotnictví je cílem podporovat vyšší specializaci v oblasti ICT s cílem dalšího zkvalitňování péče a redistribuce odborných kapacit. Tento proces však přináší vyšší nároky na ICT systémy pro přenos informací (nejen mezi poskytovateli zdravotnické péče). Je třeba podporovat spolupráci a sdílení informací mezi záchranou službou a nemocnicemi a dalšími zdravotnickými zařízeními. Dále je nutné pracovat na rozšiřování elektronizace zdravotní péče, tzv. eHealth. Pro vše uvedené je nutno zajistit obnovu či pořízení dalšího adekvátního ICT vybavení dle současných požadavků na vysokou zátěž a robustnost pro zajištění bezpečnosti z pohledu přenášení a práce s osobními daty pacientů, stejně jako preventivně znemožnit kybernetické útoky, atp.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení investičních potřeb ZS IZS
 2. Nedostatečné propojení nemocnic a zdravotnických zařízení pomocí ICT
-

C) Vazba na strategické dokumenty

Aktivita: Rozvoj zdravotnické záchranné služby

Název dokumentu	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.3. Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.	TO č. 6 Zlepšit dostupnost sociálních a zdravotních služeb
	SC 2.3. Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	TO č. 16 Zajistit dostatečný rozsah sociálních a zdravotních služeb
	SC 3.3. Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem soc. vyloučených lokalit	TO č. 32 Zajistit adekvátní dostupnost terénních sociálních služeb a zlepšit dostupnost občanské vybavenosti ve venkovském prostředí a vytvořit podmínky pro rozvoj komunitního života
	Strategický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027	SC 3.1. Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče v kraji	TO a) Zajistit dostatečný počet zdravotnického personálu a dostupnost základní zdravotnické péče
	SC 3.2. Prevence a zdravý životní styl	TO d) Širší zapojení technologie mobilního zdravotnictví
	SC 3.2. Prevence a zdravý životní styl	TO e) Budovat a rozvíjet centra prevence
	SC 5.5. Integrovaný záchranný systém	TO b) Podpora složek IZS

ABSORPČNÍ KAPACITA:
CÍLOVÝ STAV

Cílem je doplnění sítě výjezdových stanovišť ZZS na území Moravskoslezského kraje a pořízení moderních sanitních vozidel tak, aby mohla být zdravotní záchranná služba poskytována ve vysoké kvalitě po celém území kraje.

FINANČNÍ ALOKACE

Pro území Moravskoslezského kraje je určeno celkem 212 601 138 Kč pro období 2021-2027. Absorpční kapacita v oblasti ZZS je zmapována až do výše 430 mil. Kč. Požadavek tedy výrazně převyšuje alokaci pro kraj.

ZÁVAZEK RAP

Závazek RAP MSK v tématu ZZS činí 272 000 000 Kč.

Kapitola 3: Oblast Doprava

Aktivita: Rozvoj sítě a zlepšení technického stavu silnic II. třídy

A) Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Správa silnic Moravskoslezského kraje každoročně aktualizuje tzv. Bílou knihu, což je komplexní materiál Moravskoslezského kraje, který systematicky mapuje stav komunikací II. a III. třídy na území kraje a vyhodnocuje potřebnost investic, rekonstrukcí a modernizací na této silniční síti. Bílá kniha je využívána k tvorbě krátkodobých investičních plánů (plánovací období 1-2 roky) a také k tvorbě plánů střednědobých (plánovací období 3-5 let) i koncepčních úvah s horizontem nad 10 let. Svým pojetím jde o materiál otevřený. Bílá kniha vychází z dlouhodobé Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje.

Moravskoslezský kraj svou polohou na křižovatce dopravních tahů, charakterem území s intenzivní urbanizací a polycentrickým uspořádáním sídelní aglomerace a průmyslovou tradicí je předurčen k dopravní přitažlivosti pro tranzitní dopravu i cílovou a zdrojovou dopravu. Zájmem Moravskoslezského kraje je dokončení páteřní dopravní sítě pozemních komunikací, železnic, ale i návazné logistiky a letecké dopravy.

Projekty silnic II. tříd jsou v souladu s uvedenou krajskou koncepcí a byly projednány **Pracovní skupinou Propojenější a chytřejší kraj**, která působí pod Regionální stálou konferencí MSK. PS Propojenější a chytřejší kraj je složena především z odborníků na oblast dopravy, informačních technologií, digitalizace a udržitelné mobility. Součástí pracovní skupiny jsou nejen akademičtí pracovníci, ale i zástupci managementu regionálních dopravců, urbanisté, architekti, zástupci veřejného sektoru a zástupci podnikatelské sféry.

Kritéria prioritizace: 1. technický stav silnice vyžadující rekonstrukci, 2. připravenost projektu, 3. Soulad s tzv. Bílou knihou.

PS Propojenější a chytřejší kraj schválila RAP včetně seznamu prioritních projektů dne 14.3.2022. Seznam projektových záměrů silnic byl dále předložen ke schválení **Regionální stálé konferenci MSK** a byl schválen usnesením č. 5/16/2022 ze dne 30.3.2022.

B) Analýza potřeb a absorpční kapacita

Efektivní dobudování páteřní dopravní infrastruktury a napojení jednotlivých regionů na hlavní české i evropské trasy představuje nezbytnou podmínku udržitelného ekonomického růstu v ČR na základě zlepšení konkurenceschopnosti českého hospodářství včetně odstranění bariér pro podnikání v krajích s nedostatečnou dopravní dostupností. Intervence podporované ve specifickém cíli 3.1. IROP jsou zaměřené na zlepšení dopravní infrastruktury v regionech, zlepšení dostupnosti center ekonomického rozvoje a propojení hlavních dopravních os, přičemž podpora bude směřovat na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci silnic II. třídy na Prioritní regionální silniční síti.

Technické parametry dopravní sítě v regionech nevyhovují požadavkům na odpovídající napojení na páteřní infrastrukturu. Na regionálních silnicích byla v roce 2017 ve špatném, velmi špatném nebo

havarijním stavu identifikována čtvrtina mostů. Problémy přináší také nevhodné trasování stávající silniční sítě a úzká hrdla v této infrastruktuře. Nedostatečná, neprovázaná a nekvalitní infrastruktura způsobuje zvýšenou zátěž životního prostředí emisemi látek znečišťujících ovzduší, hlukovou zátěž především v zastavěných oblastech a v neposlední řadě ohrožuje bezpečnost dopravy.

Cílem navrhovaných opatření je přispět k hospodářské, sociální a územní soudržnosti prostřednictvím kvalitního napojení sekundárních a terciárních uzlů na páteřní sítě s důrazem na transevropskou dopravní síť komunikacemi s vyhovujícími dopravně technickými a kapacitními parametry. Plánované intervence jsou v souladu s doporučeními EK formulovanými ve Zprávě o ČR 2019, která mj. poukazuje na nedostatečné investice do silniční infrastruktury a zdůrazňuje potřebu řešit regionální rozdíly v přístupnosti TEN-T. Navrhované intervence současně mají potenciál přispět k dosažení cíle snížení emisí skleníkových plynů podle tzv. Zelené dohody pro Evropu mimo jiné tím, že zlepší nákladní dopravě dosažitelnost přestupu na železnici/kombinovanou dopravu a podpoří fungování efektivního systému regionální veřejné dopravy, pro kterou silnice II. tříd tvoří páteř.

Moravskosleský kraj si dle schválené Strategie rozvoje Moravskosleského kraje pro období 2019-2027 klade za cíl následující změny. Zrychlí se napojení kraje na okolní aglomerace. Dojde k zahájení výstavby vysokorychlostní železniční tratě. Bude zajištěno napojení letiště Leoše Janáčka na ekonomická centra světa skrze letištní uzel mezinárodního významu. Zlepší se napojení západních částí kraje na dálniční síť. Prostřednictvím uzlů kombinujících různé typy přepravy budou moct infrastrukturu využívat i lidé z odlehlejších částí kraje.

Dílčí aktivity RAP

- *Výstavba obchvatů obcí a silničních přeložek na vybraných úsecích silnic II. třídy, zlepšující přístupnost k TEN-T*
 - *Rekonstrukce a modernizace silnic II. třídy na vybraných úsecích a jejich uzlových bodech zlepšující přístupnost k TEN-T*
 - *Technické zhodnocení a výstavbu mostů na vybraných úsecích silnic II. třídy, zlepšující přístupnost k TEN-T*
-

Dílčí aktivita 1:

- *Výstavba obchvatů obcí a silničních přeložek na vybraných úsecích silnic II. třídy, zlepšující přístupnost k TEN-T*

Hlavní část aktivit souvisí se zajištěním udržitelných forem mobility obyvatelstva. Je nezbytné pokračovat v dostavbě silniční sítě a jejího vybavení, výstavbě obchvatů odvádějících tranzitní dopravu z center obcí a měst a úpravě intravilánových úseků silnic za účelem zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravy. Kraj zaostává v podílu inteligentně řízených křižovatek, které jsou pro řízení plynulosti dopravy také nutné. U městské dopravy je nutné zajistit prolnutí cílů a zajištění synergie plánování městské mobility na úrovni plánů udržitelné mobility měst a krajské Koncepce rozvoje dopravní dostupnosti. Je třeba lépe propojovat jednotlivé módy dopravy.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení všech investičních potřeb na silniční síti
 2. Administrativní náročnost a složitost stavebních řízení a zadávání veřejných zakázek
-

Dílčí aktivita 2:

• *Rekonstrukce a modernizace silnic II. třídy na vybraných úsecích a jejich uzlových bodech zlepšující přístupnost k TEN-T*

Hlavní část aktivit je zaměřena na rekonstrukci nevyhovujících úseků silnic II. tříd a výstavbu nových úseků silnic. Zdůvodnění dílčích aktivit: Zvýšení rychlosti přepravy (přístup k nadřazené dopravní síti TEN-T), bezpečnosti provozu, bezpečnosti obyvatel a omezení externalit dopravy zejména hluku, vibrací. Možnost vytváření nízkoemisních zón, humanizace průtahů obcí a měst vč. příležitostí pro nemotorovou dopravu, vyloučení těžké nákladní dopravy. Příležitost pro zavádění telematických aplikací. Kvalitní silniční doprava zvyšuje atraktivitu a posiluje konkurenceschopnost kraje. Kvalitní krajská síť silnic je nezbytnou podmínkou rovnoměrného rozvoje ekonomických aktivit v rámci kraje a rovného přístupu jeho obyvatel k možnostem zaměstnání a vzdělání.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení všech investičních potřeb na silniční síti
 2. Administrativní náročnost a složitost stavebních řízení a zadávání veřejných zakázek
-

Dílčí aktivita 3:

• *Technické zhodnocení a výstavbu mostů na vybraných úsecích silnic II. tříd, zlepšující přístupnost k TEN-T*

Hlavní část aktivit je zaměřena na rekonstrukci nevyhovujících úseků silnic II. tříd, zejména mostů, kde je identifikována zvýšená potřeba investic z důvodu častého špatného technického stavu mostů nebo havarijního stavu (viz Zpráva o ČR 2019). Zdůvodnění dílčích aktivit: Zvýšení rychlosti přepravy (přístup k nadřazené dopravní síti TEN-T), bezpečnosti provozu, bezpečnosti obyvatel a omezení externalit dopravy zejména hluku, vibrací.

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení všech investičních potřeb na silniční síti
 2. Administrativní náročnost a složitost stavebních řízení a zadávání veřejných zakázek
-

C) Vazba na strategické dokumenty

Aktivita: Rozvoj sítě a zlepšení technického stavu silnic II. třídy

Název dokumentu	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.2.: Zlepšit dopravní spojení mezi metropolemi a významnými středoevropskými centry osídlení, posílit kvalitní dopravní spojení mezi metropolemi a jejich zázemím, zvyšovat atraktivitu jiných způsobů dopravy než IAD a zlepšovat propojení různých módů dopravy.	TO č. 5 Zkvalitnit napojení na evropské metropole
	SC 2.2. Zlepšit či dobudovat napojení aglomerací na blízká, velká sídla za hranicemi a na sousední aglomerace nebo metropole, zlepšit dopravu mezi jádry aglomerací a jejich zázemím a zlepšovat podmínky pro atraktivitu jiných způsobů dopravy než IAD	TO č. 14 Zajistit kvalitní dopravní napojení a obslužnost území aglomerací pro osobní i nákladní dopravu
	SC 2.2. Zlepšit či dobudovat napojení aglomerací na blízká, velká sídla za hranicemi a na sousední aglomerace nebo metropole, zlepšit dopravu mezi jádry aglomerací a jejich zázemím a zlepšovat podmínky pro atraktivitu jiných způsobů dopravy než IAD	TO č. 15 Efektivněji řídit dopravu a přispět ke snížení jejich negativních vlivů
	SC 3.2. Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů	TO č. 28 Lépe koordinovat dopravu v regionu
	SC 3.2. Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů	TO č. 29 Zlepšovat stav komunikací a železnic
	Strategický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027	SC 5.2. Podpora udržitelné mobility	TO b) Podporovat integrovaný dopravní systém a rozvíjet dopravní obslužnost
	SC 5.2. Podpora udržitelné mobility	TO e) Připravit a realizovat dostavbu silniční sítě v MSK podle aktualizované Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury MSK
	SC 5.2. Podpora udržitelné mobility	TO f) Připravit a realizovat úpravy nevyhovujících křižovatek silnic s cílem zajistit vyšší bezpečnost a plynulost provozu
	SC 5.5. Vnější dostupnost kraje	TO c) Podpořit napojení na Transevropskou dopravní síť TEN-T

ABSORPČNÍ KAPACITA:
CÍLOVÝ STAV

Cílem je zlepšení dopravní infrastruktury v Moravskoslezském kraji, zlepšení dostupnosti center ekonomického rozvoje a propojení hlavních dopravních os.

FINANČNÍ ALOKACE

Pro území Moravskoslezského kraje je určeno celkem 986 268 570 Kč pro období 2021-2027. Absorpční kapacita je zmapována až do výše 5 968 mil. Kč. Požadavek tedy výrazně převyšuje alokovanou částku.

ZÁVAZEK RAP

Závazek RAP MSK v tématu silnic II. tříd činí 1 553 000 000 Kč.

Kapitola 4: Oblast Sociální služby

Aktivita: Deinstitutionalizace sociálních služeb

A) Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Moravskoslezský kraj patří k největším krajům v ČR a v sociální oblasti má svá specifika. Zatímco se stárnutím populace se potýkají téměř všechny kraje v ČR, dopady ukončování těžebních prací se týkají pouze tzv. uhelných regionů. Dalším specifikem MSK je nedostatečně rozvinutá síť občanských služeb v příhraničních oblastech kraje. Při řešení sociálních dopadů v těchto oblastech (příhraniční, řídice zalidněné oblasti, strukturálně postižené oblasti) jsou jedním z nezastupitelných nástrojů řešení právě sociální služby.

Moravskoslezský kraj pravidelně zpracovává a aktualizuje tzv. Střednědobý plán sociálních služeb. Klíčovým tématem všech střednědobých plánů sociálních služeb v kraji byl (a nadále je) udržitelný rozvoj sítě sociálních služeb reagující na skutečné potřeby identifikované na území kraje. Moravskoslezský kraj vydal první střednědobý již v roce 2008. Jednotlivé fáze plánování byly zaměřeny na stabilizaci tehdejšího stavu sociálních služeb, vytváření systému (principů a pravidel) rozvoje sociálních služeb v kraji, rozvoj sociálních služeb a vytvoření strategie k jejich zajištění. V nedávných letech došlo v sociální oblasti k poměrně zásadním změnám, kdy na kraje byly ze strany státu přeneseny povinnosti určovat a definovat krajskou síť sociálních služeb a rozhodovat o financování těchto služeb prostřednictvím finančních prostředků, o jejichž celkové výši však nerozhoduje kraj, ale vláda. Klíčovým tématem se tak v procesu plánování stala identifikace skutečných potřeb v kraji a efektivní řízení, správa a financování krajské sítě sociálních služeb.

V současné době je v krajské síti sociálních služeb zařazeno více než 700 sociálních služeb poskytovaných více než 200 poskytovateli sociálních služeb. Kraj jako správce této sítě musí při plánování těchto služeb myslet na to, ať jsou služby v první řadě efektivně a udržitelně financované, a ať jsou podporovány klíčové služby skutečně potřebné, které reagují na to, co občané kraje opravdu potřebují. Dlouhodobě je kladen důraz zejména na podporu služeb terénního charakteru, které jsou poskytovány v přirozeném prostředí uživatelů. Nicméně nelze zavírat oči před procesem stárnutí obyvatel kraje, které sebou již v současnosti nese zvýšený důraz na potřebu rozvoje sítě kvalitních nejen pobytových služeb určených pro osoby, kterým jejich zdravotní stav nebo nepříznivá sociální situace neumožňuje další setrvání v jejich domovech.

Odbor sociálních služeb Krajského úřadu Moravskoslezského kraje zpracoval analýzu potřeb sociálních služeb opřenu o krajské potřeby, potřeby ze strany obcí a měst, potřeby širokého spektra poskytovatelů sociálních služeb, ale také o potřeby konečných uživatelů sociálních služeb. Do zpracování Střednědobého plánu sociálních služeb byly zapojeny tyto pracovní skupiny:

1. Pracovní skupina pro vznik a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji („Řídící skupina“)
2. Pracovní skupina pro plánování sociálních služeb obcí s pověřeným úřadem (Pracovní skupina obcí)
3. Pracovní skupina pro kvalitu sociálních služeb v Moravskoslezském kraji („Pracovní skupina pro kvalitu“)

4. Pracovní skupina pro tvorbu systému financování sociálních služeb v Moravskoslezském kraji („Pracovní skupina pro financování“)
5. Pracovní skupina pro transformaci v Moravskoslezském kraji („Pracovní skupina pro transformaci“) a podskupiny
6. Pracovní skupina protidrogové prevence v Moravskoslezském kraji („Pracovní skupina protidrogové prevence“)
7. Pracovní skupina pro naplňování Strategie integrace příslušníků romských komunit v Moravskoslezském kraji („Pracovní skupina pro strategii integrace“)

Hlavní cíle uvedeného Střednědobého plánu sociálních služeb se promítly také do Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027, kde je problematice rozvoje sociálních služeb věnována kapitola Zdravější a soudržnější kraj.

Projekty deinstitucionalizace sociálních služeb jsou v souladu s Konceptí kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb) a se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji pro období 2021-2023 a byly projednány **Pracovní skupinou Zdravější a soudržnější kraj**, která působí pod Regionální stálou konferencí MSK. PS Zdravější a soudržnější kraj složena především z odborníků na oblast zdravotnictví a sociálních služeb. Součástí pracovní skupiny jsou nejen akademičtí pracovníci, ale i zástupci zdravotnického managementu a zástupci neziskových organizací věnující se tématu rozvoje sociálních služeb.

PS Zdravější a soudržnější kraj proběhla per rollam (z důvodu vytíženosti členů PS uprchlickou krizí – členové PS pracují v sociálních službách a ve zdravotnictví) ve dnech 14. 3. 2022 až 18. 3. 2022 a schválila seznam projektových záměrů v oblasti deinstitucionalizace sociálních služeb. Souhlasné stanovisko vyjádřilo 5 členů PS, 2 členové se zdrželi hlasování. PS má celkem 7 členů. Seznam projektových záměrů ZZS byl dále předložen ke schválení **Regionální stálé konferenci MSK** a byl schválen usnesením č. 5/16/2022 ze dne 30.3.2022.

B) Analýza potřeb a absorpční kapacita

Doporučení EK ve Zprávě o ČR 2019 stanovují jako prioritní investiční potřeby v sociální oblasti následující: podpora socioekonomické integrace osob ohrožených chudobou, osob sociálně vyloučených a zlepšení přístupu těchto skupin obyvatelstva k sociálním službám, podporu deinstitucionalizace péče, rozvoj sociálních služeb pro seniory s ohledem na demografické trendy stárnutí obyvatel ve společnosti, podporu spolupráce mezi sociálními a zdravotními službami. Tyto priority nelze realizovat bez odpovídající kvalitní sociální infrastruktury. V sociální oblasti bude dále podporováno zlepšování přístupu k cenově dostupnému a kvalitnímu sociálnímu nájemnímu bydlení. Identifikované problémy na národní úrovni určené jako prioritní k podpoře z fondů EU:

- Nedostatečná kapacita, dostupnost, udržitelnost a efektivita relevantních veřejných služeb a výkonu sociální práce
- Nedostatečná kapacita sociálních služeb pro seniory
- Absence služeb pro specifické cílové skupiny
- Nedostatek sociálních služeb navazujících na reformu psychiatrické péče
- Nedostatek odborného personálu a infrastruktury, včetně vhodných objektů, kde je možné poskytovat sociální služby komunitního charakteru osobám se specifickými potřebami, osobám s potřebou vysoké míry sociálně zdravotní péče a osobám, které potřebují péči z důvodu věku, případně nedostatek objektů, kde je možné vybudovat zázemí pro tyto služby

- Přetrvávající existence sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených, stejně jako sociálně vyloučených lokalit
- Zhoršená dostupnost sociálních a zdravotních služeb a nedostatečná infrastruktura v sociálně vyloučených lokalitách
- Nedostatečná integrace sociální a zdravotní péče
- Neukončený proces deinstitucionalizace a transformace sociálních a zdravotních služeb směrem do komunity, tj. do vlastního sociálního prostředí klientů a pacientů
- Nedostatek nájemních bytů dostupných pro příjmově slabé a sociálně vyloučené osoby, nedostatek sociální práce zaměřené na udržení bydlení a neprovázanost dalších nástrojů sociální politiky zaměřených na sociální inkluzi

Dílčí aktivity RAP

- *Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování*
-

Dílčí aktivita 1:

- *Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování*

Deinstitucionalizace je proces naplňování práv lidí (žijících doposud v institucích) žít život v běžném prostředí, jehož znaky jsou:

- zachování lidské důstojnosti osob
- podpora vycházející z individuálně určených potřeb osob
- podpora musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivace k činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace
- posilování sociálního začleňování osob
- využívání potenciálu člověka s postižením
- využívání potenciálu komunity.

Práva lidí se zdravotním postižením (zejména mentálním či duševním) byla v minulých desetiletích zanedbávána a stála na okraji zájmu. Moravskoslezský kraj započal již v roce 2003 proces změn ve velkokapacitních institucích, kde byli koncentrováni a izolováni lidé s mentálním či kombinovaným postižením (klienti). Moravskoslezský kraj se rozhodl na tuto situaci aktivně a komplexně reagovat. Nejdříve probíhaly pilotní projekty (2003–2007) ověřující možnost realizace celkové systémové změny v kraji. Završením pilotního ověření bylo opuštění zámku Hošťálkova, jehož kapacita (v roce 2003 byla cca 100 klientek) byla nahrazena komunitními službami. Projekt kompletní systémové změny (2008–2019) byl zahájen v roce 2008 nejprve ve všech krajských organizacích, které poskytovaly celoroční pobytové sociální služby více než 1.100 klientům. Dílčí kroky nastavených změn ve všech krajských organizacích směřovaly k jednoznačné myšlence zkvalitnit život klientů a naplnit jejich lidská práva a svobody.

Významným faktem je, že do krajem řízených změn se zapojily i další subjekty (obce, města, neziskové organizace). Je zapotřebí upozornit na skutečnost, že v započatém procesu je třeba dále pokračovat a systematicky podporovat u pobytových služeb procesy směřující ke zvýšení kvality života.

Důraz na naplňování práv lidí se zdravotním postižením přímo souvisí s realizovanými změnami a je jedním z hlavních znaků kvalitní sociální služby. Sociální služba musí klientovi umožnit žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný. Právo na život v přirozeném prostředí či přímo požadavky deinstitucionalizace jsou součástí právního řádu České republiky.

V dalším období je zapotřebí pokračovat v dalších krocích vedoucích k deinstitucionalizaci sociálních služeb v Moravskoslezském kraji, a to širším zacílením na seniory, osoby s duševním onemocněním a osoby s atypickým/náročným chováním.

Na základě analýzy potřeb v sociální oblasti, byly definovány opatření v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK pro období 2021-2023 takto:

Deinstitucionalizace a podpora zvyšování kvality pobytových sociálních služeb:

- a) Podporovat sociální služby a aktivity, které umožní lidem co nejdéle setrvat v jejich přirozeném prostředí, za spolupráce všech klíčových aktérů
- b) Podporovat sociální služby a aktivity, které jsou součástí systémových procesů
- c) Podporovat aktivity bránící zústavnění dalších lidí
- d) Podporovat aktivity vedoucí k deinstitucionalizaci stávajících sociálních služeb a psychiatrické péče
- e) Podporovat komunikaci s veřejností a prosazovat možnosti podpory člověka v jeho přirozeném prostředí
- f) Podporovat aktivity cílené na zvyšování kvality služeb s důrazem na zajištění důstojných podmínek pro uživatele služby včetně zkvalitňování materiálně technické základny sociálních služeb

Bariéry/rizika:

1. Nedostatek finančních prostředků k uspokojení všech potřeb rozvoje sociálních služeb
 2. Legislativní změny
 3. Nedostatek kvalifikovaného personálu v sociálních službách
 4. Nedostatek vhodných objektů pro poskytování sociálních služeb komunitního charakteru
-

C) Vazba na strategické dokumenty

Aktivita: Deinstitucionalizace sociálních služeb

Název dokumentu	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.3. Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.	TO č. 6 Zlepšit dostupnost sociálních a zdravotních služeb
	SC 2.3. Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	TO č. 16 Zajistit dostatečný rozsah sociálních a zdravotních služeb
	SC 3.3. Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem soc. vyloučených lokalit	TO č. 32 Zajistit adekvátní dostupnost terénních sociálních služeb a zlepšit dostupnost občanské vybavenosti ve venkovském prostředí a vytvořit podmínky pro rozvoj komunitního života
	SC 5.3. Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích	TO č. 44 Řešit problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami a předcházet jejich vzniku
	Strategický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027	SC 3.3. Život v komunitě	TO f) Rozvíjet služby umožňující setrvání lidí v komunitě
	SC 3.4. Služby společně	TO a) Rozvíjet kapacity pobytových a terénních služeb pro seniory
	SC 3.4. Služby společně	TO b) Rozvíjet kapacity v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním
	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v MSK 2021-2023	9.2.1. Udržitelnost a rozvoj dostupné krajské sítě sociálních služeb poskytovaných v náležitě kvalitě	TO c) Rozvoj terénních a ambulantních sociálních služeb s cílem podpořit setrvání osob v jejich přirozeném prostředí
	9.2.4.1 Deinstitutionalizace a podpora zvyšování kvality pobytových sociálních služeb	TO a) Podporovat sociální služby a aktivity, které umožní lidem co nejdéle setrvat v jejich přirozeném prostředí, za spolupráce všech klíčových aktérů
	9.2.4.1 Deinstitutionalizace a podpora zvyšování kvality pobytových sociálních služeb	TO b) Podporovat sociální služby a aktivity, které jsou součástí systémových procesů
	9.2.4.1 Deinstitutionalizace a podpora zvyšování kvality pobytových sociálních služeb	TO c) Podporovat aktivity bránící zústavnění dalších lidí
	9.2.4.1 Deinstitutionalizace a podpora zvyšování kvality pobytových sociálních služeb	TO d) Podporovat aktivity vedoucí k deinstitutionalizaci stávajících sociálních služeb a psychiatrické péče

ABSORPČNÍ KAPACITA:

CÍLOVÝ STAV

Cílem je rozvoj sociálních služeb a aktivity, které umožní lidem co nejdéle setrávat v jejich přirozeném prostředí. Cílem je dokončit již započaté velké projekty v oblasti deinstitucionalizace sociálních služeb.

FINANČNÍ ALOKACE

Pro Moravskoslezský kraj je určeno celkem 258 060 000 Kč pro období 2021-2027. Zmapovaná absorpční kapacita dosahuje výše 1, 045 miliardy Kč. Požadavek tedy výrazně převyšuje alokovanou částku.

ZÁVAZEK RAP

Závazek RAP MSK v tématu deinstitucionalizace sociálních služeb činí 258 060 000 Kč.

Kapitola 5: Speciální školství

Aktivita: Poradny a speciální školy

Tato kapitola je doplněna z důvodu rozšíření metodického pokynu pro RAP o Metodické stanovisko ministra pro místní rozvoj č. 2. ze dne 18.1.2024.

A) Popis transparentního a nediskriminačního postupu tvorby aktivity RAP

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen OŠMS) mapoval potřeby škol v oblasti speciálního školství průběžně v letech 2022–2024. Skladba žáků většiny tříd ve školách je v současné době heterogenní, tzn. nestejnorožného složení. Od doby účinnosti vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, se změnil dosavadní způsob podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných zavedením systému podpůrných opatření, která přispívají k integraci většího počtu žáků do běžných škol. Tato systémová změna představuje pro pedagogy zvýšené nároky nejen na organizaci jejich práce, ale rovněž nutnost zvyšování odborných kompetencí s ohledem na specifické potřeby dětí a žáků.

Na vzdělávacím procesu, zvláště v případech, kdy je tento nějakým způsobem znesnadněn, participují školská poradenská zařízení, která zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Právě individuálně nastavená podpůrná opatření přispívají k vyrovnání podmínek ke vzdělávání žáka, který je z různých důvodů oproti ostatním žákům znevýhodněn. Aby byl tento proces efektivní, vyžaduje úzkou spolupráci školy s poradenským zařízením.

Přímo ve školách poskytují poradenské služby školní poradenská pracoviště (dále ŠPP). Smyslem služeb, které poskytují školní poradenská pracoviště, je především vytvoření vhodných podmínek vzdělávání a všestranný rozvoj všech žáků, včetně zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáků, prevence rizikového chování, kariérní poradenství pro žáky, a metodická a další podpora pedagogických pracovníků. V období od července 2018 do prosince 2021 probíhalo v kraji mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ. Ze Zprávy z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v Moravskosleském kraji (zpracované NPI ČR) vyplývá, že narůstá tendence rozšiřovat ŠPP o další odborníky, přičemž školní psychologové, resp. speciální pedagogové, jsou mnohem častěji považováni za skutečně potřebnou posilu, kterou nemohou adekvátně nahradit výchovní poradci.

Školy využívaly k rozšíření svých poradenských týmů především projekty zjednodušeného vykazování a je jejich záměrem hledat možné finanční zdroje i nadále a udržet či získat tyto odborníky alespoň na zkrácený úvazek. Na koordinaci podpory žáků se SVP, resp. nadáním, se stále v největší míře podílejí výchovní poradci, kteří jsou nejvíce zatíženi administrativou, avšak jejich angažmá není v rámci hodin přímé pedagogické péče finančně adekvátně zohledněno. Běžní pedagogové jsou ve větší míře zainteresováni do depistáže žáků se SVP či nadáním, mají o nich a jejich podpoře celkově větší přehled, mají zájem o konkrétní témata DVPP, což může být (z pohledu vývoje během mapování) dáno jejich postupným vzděláváním v oblasti speciální pedagogiky i lepší a efektivnější koordinací podpory žáků se SVP na školách. Pedagogové jsou rovněž více otevření spolupráci s asistenty pedagoga, zároveň jsou však konfrontováni s jejich nedostatkem či nedostatečnými odbornými kvalitami. Důležitým střednědobým strategickým dokumentem kraje v oblasti vzdělávání je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskosleského kraje. Jedním z jeho prioritních směrů je právě Zvyšování kvality vzdělávání s důrazem na rozvoj potenciálu každého dítěte, žáka, studenta, včetně definovaných konkrétních opatření, která by měla vést k jeho naplnění

B) Analýza potřeb a absorpční kapacita

Vzdělávání v mateřské škole

Je důležité se zaměřit na kvalitu a efektivitu předškolního vzdělávání v souvislosti s potřebami, osobnostním nastavením, preferencemi a dalšími faktory osobnosti dítěte, které ovlivní jeho budoucí život. K dosažení tohoto cíle může přispět i využívání moderních metod a forem výuky s větší intenzitou, než tomu bylo doposud. S tím samozřejmě souvisí zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků prostřednictvím odborných seminářů a tematických setkání.

Mezi základní cíle DZ MSK v oblasti vzdělávání v mateřské škole patří:

- zvyšování podílu dětí zapojených v předškolním vzdělávání v rámci běžné činnosti neziskových organizací a sociálních pracovníků
- aktivity MAP
- osvětová činnost ČŠI
- rozvoj potenciálu každého dítěte v průběhu vzdělávání v mateřské škole

Vzdělávání v základní škole

Jednou z krajských priorit v oblasti základního vzdělávání je směřování k tomu, aby i v základním vzdělávání byl v maximální možné míře pozitivně ovlivňován rozvoj potenciálu každého žáka. Zejména odliv talentovaných žáků na víceletá gymnázia často negativně poznamenává výuku na druhém stupni ZŠ. Rozvoji potenciálu každého žáka nesporně brání mimo jiné i přetrvávající rezervy ve využívání moderních forem a metod výuky v základních školách. Posun k lepšímu by měly zajistit především podpůrné aktivity k plošnějšímu rozšíření způsobů moderního vyučování, a dostupnost široké nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Aktivity vedoucí k rozvoji potenciálu každého žáka, budou i v následujícím období realizovány v rámci krajských projektů.

Podpůrné aktivity v oblasti základního školství:

- Mobilní centrum – školské poradenské pracoviště – intervence ve školách dle jejich aktuálních potřeb,
- Podpora a odborný rozvoj pracovníků ŠPP – cílem aktivity je rozšiřování a prohlubování odborných kompetencí pracovníků ŠPP prostřednictvím vytvoření podpůrných a motivačních skupin
- Rodičovské kluby – posilování rodičovských kompetencí

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen OŠMS) zmapoval potřeby škol, které vzdělávají žáky se SVP až do výše 400 mil. Kč. Tudíž bylo nutné přistoupit k prioritizaci projektových záměrů.

Byla stanovena následující kritéria pro výběr projektových záměrů:

- Podpora škol, ve kterých jsou vzdělávání děti/žáci pouze ve speciálních třídách/škol zřízovaných podle dle § 16 odst. 9 školského zákona
- Podpora školských poradenských zařízení
- Podpora středních škol se speciálními třídami dle § 16 odst. 9 školského zákona (obory E)
- Připravenost projektu

Prioritizaci včetně seznamu prioritních projektových záměrů projednala Pracovní skupina RSK MSK Vzdělanější a zaměstnanější kraj dne 2. 4. 2024 a doporučila tyto priority včetně seznamu projektových záměrů ke schválení Regionální stálé Konferenci MSK. Regionální stálá konference MSK schválila aktualizaci korespondenčním hlasováním ke dni 16.4.2024.

C) Vazba na strategické dokumenty

Název dokumentu	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	SC 1.3. Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbíích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.	Typové opatření 7: Zlepšit dostupnost vzdělávání a služeb péče o děti
	SC 2.3. Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	Typové opatření 17: Zlepšit dostupnost vzdělávání, zajistit kvalitní vzdělávací infrastrukturu a infrastrukturu služeb péče o děti
	SC 2.3. Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení	Typové opatření 30: Obnovit a modernizovat infrastrukturu a vybavenost škol a školských zařízení v regionálních centrech a jejich zázemí a zajistit služby péče o děti
	Strategický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027	SC 2.3. Lepší využití osobního potenciálu a odpovídající pracovní uplatnění obyvatel	Rozšiřování systému podpory s využitím dobré praxe (vzdělávání sítě poradců, platforma pro sdílení zkušeností a rozvoj)
	SC 3.4. Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje	Rozvíjet kapacity v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním
	SC 3.4. Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje	Rozvíjet síť služeb a aktivit pro rodiny a pro osoby s poruchou autistického spektra včetně podpory systému včasné péče pro děti s PAS
	Specifický cíl (SC)	Typové opatření (TO)
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje III.	2.7 Rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka/účastníka neformálního vzdělávání	Podpora personálního zajištění ŠPP a dalšího odborného vzdělávání těchto pracovníků.
	2.7 Rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka/účastníka neformálního vzdělávání	Podpora modernizace vybavení a infrastruktury škol ke zvýšení kvality výuky

	2.7 Rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka/účastníka neformálního vzdělávání	Umožnit motivovaným pedagogům najít tvořivé řešení k práci s heterogenní skupinou žáků (nejen žáků se SVP) prostřednictvím DVPP a sdílení zkušeností.
	2.8 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	Sdílení příkladů inspirativní praxe mezi školami v oblasti přístupu ke kvalitě a efektivitě ve vzdělávání.
	2.8 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	Maximální rozvoj potenciálu každého žáka (koncept růstového myšlení, formativního hodnocení, akademického optimismu)

ABSORPČNÍ KAPACITA:

CÍLOVÝ STAV

Cílem je rozvoj potenciálu každého žáka v Moravskoslezském kraji.

FINANČNÍ ALOKACE

Pro území Moravskoslezského kraje je určeno celkem 103 693 133,25 Kč pro období 2021-2027. Absorpční kapacita je zmapována až do výše 400 mil. Kč. Požadavek tedy výrazně převyšuje alokovanou částku.

ZÁVAZEK RAP

Závazek RAP MSK v tématu speciálního školství činí 119 170 000 Kč.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
IAD	Individuální automobilová doprava
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
IT	Informační technologie
IZS	Integrovaný záchranný systém
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
KÚ	Krajský úřad
MSK	Moravskoslezský kraj
OKAP	Projekt Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK
OOP	Osobní ochranné pomůcky
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu
PC	Osobní počítač
P-KAP	Projekt Podpora krajského akčního plánování
PNP	Přednemocniční neodkladná péče
PS	Pracovní skupina
RAP	Regionální akční plán
RSK	Regionální stálá konference
SŠ	Střední škola
SW	Software
TEN-T	Transevropská dopravní síť
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZS IZS	Základní složky integrovaného záchranného systému

ZŠ Základní škola

ZZS Zdravotnická záchranná služba